

[Helge von Rosen.]

pligt, mens G.m.b.H.erne, de mindre selskaber, ikke har en sådan pligt, giver efter min mening anledning til eftertanke.

Vore erhvervsorganisationers modstand mod konsekvent offentliggørelse kan vel heller ikke være helt uden betydning. Ret så afgørende forekommer det, at offentliggørelsesprincippet kan være en ulempe for et forretningsmæssigt initiativ under selskabsformen, en form, som ofte er den bedste og somme tider den eneste egnede for en etablering. Det er f. eks. en velkendt sag, at ny-startede foretagender, på hvor sund en basis de end er startet, har en tilbøjelighed til at udvise underskud i de første år efter starten. Man kan med en vis ret ofte kalde et sådant underskud en slags etableringsomkostninger, og det kan vurderes, om de er det ene eller det andet, af inderkredsen, men det kan i hvert fald ofte være ubehageligt at skulle afsløre begyndelsessvaghederne uden denne adgang til kommentarer, kan vi kalde det, over for omverdenen og dermed bl. a. over for ældre, veletablerede og store konkurrenter, herunder også udenlandske. Det forekommer ikke så ligetil. Man må herved betænke, at der jo ikke ved forslaget er tilset åben regnskabsaflæggelse for alle erhvervsdrivende eller for alle erhvervsdrivende over en vis størrelse, men kun for selskaber. Enkeltmandsvirksomheder og kompagniskaber offentliggør mig bekendt uanset størrelse aldrig deres regnskaber — skulle der være undtagelser, så må det være ganske få — og deres kapitalgrundlag kan være lige så svagt som et selskabs. Selskabernes kapitalgrundlag ved starten, altså det oprindelige, er i hvert fald altid offentliggjort, modsat hvad der gælder enkeltmandsfirmaerne og interessentskaberne, og den personlige hæftelse kan jeg ikke betragte som noget helt afgørende, når omverdenen i reglen ikke kender den pågældendes økonomiske styrke fra pålidelige oplysninger.

For både selskaber og ikke-selskaber gælder det i øvrigt, at vareleverandører og andre har udstrakt adgang til at blive gjort bekendt med den mere generelle kreditværdighed ved at tage en oplysning gennem en bank eller et oplysningsbureau. Banker og oplysningsbureauer, især bankerne, vil regelmæssigt være i besiddelse af de fulde

regnskabsmæssige oplysninger — også ud over det, der kan tænkes offentliggjort — som grundlag for de udtalelser, de videregiver til dem, der indhenter oplysninger.

Der er heller ikke noget til hinder for, at de ansatte kan skaffe sig oplysninger på samme måde som en vareleverandør, og de ansatte vil i hvert fald i virksomheder af ikke alt for stor størrelse være særdeles velinformerede om likviditetsforholdene og vel også i reglen om det generelle indtjeningsbillede og soliditeten.

Det er imidlertid for mig at se et nærliggende spørgsmål, om ikke de ansatte, i hvert fald i mellemstore og større virksomheder, burde have en videregående informationsadgang til regnskaber og budgetter gennem valgte repræsentanter, altså en adgang, der er mere reel end adgangen til offentliggjorte regnskaber, som jo er mere eller mindre knappe. Dette spørgsmål såvel som det generelle medbestemmelsespørgsmål, som forslaget har med, forekommer imidlertid ikke at være et aktieselskabslovsproblem, og jeg skal derfor ikke komme nærmere ind på det.

Til spørgsmålet om offentliggørelse af selskabsregnskaberne skal jeg afrundet bemærke, at de radikale som sagt i princippet er overordentlig positivt indstillet, men vi finder, at spørgsmålet er ganske kompliceret, og vi vil derfor forbeholde os vores stilling til f. eks. omfanget, til vi har set på sagen under en udvalgsbehandling — jeg går i øvrigt ud fra, at det bliver i forbindelse med behandlingen af handelsministerens lovfor-slag.

Til alle de mange tanker i bemærkningerne til forslaget vil jeg for øjeblikket ikke knytte bemærkninger, men selve forslagets punkt om en begrænsning af mulighederne for at udnytte aktieselskabsformen til omgåelse af skattelovgivningen eller til skade for kreditorers og ansattes retsstilling synes at ligge uden for aktieselskabslovgivningens område. Det må formentlig blive skattelovs- og konkurslovs- og funktionærlovsspørgsmål, og vi kan derfor ikke tilslige vor medvirken til, at disse spørgsmål reguleres under aktieselskabsloven.

Sigsgaard: Jeg kan godt være enig med forslagsstillerne om, at der er behov for en hurtig revision af aktieselskabsloven, men